

TRGOVSKI LIST

Časopis za trgovino, industrijo in obrt.

Maročnina za Jugoslavijo: celoletno 180 Din, za 1/2 leta 90 Din, za 1/4 leta 45 Din, mesečno 15 Din; za inozemstvo: 210 Din. — Plača in toži se v Ljubljani. Dredništvo in upravnštvo je v Ljubljani v Gregorčičevi ulici št. 23. — Dopisi se ne vračajo. — Račun pri pošt. hranilnici v Ljubljani št. 11.953. — Telefon št. 30-69.

Leto XVI.

V Ljubljani, v četrtek, dne 2. marca 1933.

Štev. 26.

Enoten gospodarski program

Na tem mestu smo že večkrat povdali nujno potrebo, da se izdela enoten gospodarski program za vso državo. Vse panoge našega gospodarstva nujno zahtevajo takšen načrt, ker brez takega načrta ne bomo nikdar prišli do tega, da bi ena panoga izpopolnjevala drugo. Dokler nimamo enotnega državnega programa, je neizogibno, da bo vsak vlek le na svojo stran, kar popolnoma onemogoča neko solidarno delo, ki edino more privedi naše gospodarstvo iz sedanjih velikih težav. Potreba po izdelavi enotnega gospodarskega načrta je za vso državo vedno bolj uvideva, tako je »Pravda« z dne 27. februarja objavila na uvodnem mestu članek dr. Tomičiča o nujni potrebi gospodarskega državnega programa. Ta misel torej prodira in zato ji je treba ponavljati tako dolgo, dokler ne prodre na vsej črti.

Prav posebno pa nam je potreben enoten gospodarski program sedaj, ko je notranje politična konsolidacija države v glavnem že dovršena. Vedno se vendar ne moremo pripraviti o tem, kakšna naj bo fasada nove drž. zgradbe, enkrat je vendar že čas, da se pogovorimo, kako bo zidana vsa stavba. O tem se pa ne moremo drugače pogovoriti, ko da izdelamo enoten in za vse obvezen državni gospodarski program.

Seveda ne sme biti ta program dekretiran, ker še dolgo niso zbrani vsi potrebni podatki za izdelavo gospodarskega programa. Ker mora nadalje enotni državni gospodarski program biti takšen, da dejansko, ne samo na papirju, omogoča sodelovanje vseh, zato mora biti plod kompromisa vseh produktivnih stanov. Jasno je, da mora vsak stan braniti svoje potrebne interese, nikdar pa ne sme iti obramba teh posebnih interesov tako daleč, da bi bili oškodovani interesi splošnosti. Baš to pa je najodličnejša naloga državnega gospodarskega programa, ki mora biti temelj vsega konstruktivnega in složnega dela v državi.

Kakor je evidentna potreba enotnega državnega gospodarskega programa, tako pa je tudi jasno, da ne bo izdelava tega programa lahka. Predvsem bo treba premagati vse ovire, ki so v različni strukturi gospodarstva v posameznih pokrajinah. Gospodarski program bo moral zato vse te posebnosti upoštevati, ker le tako bo mogel omogočiti vsaki pokrajini čim boljši razvoj. Mnogo težav bo povzročala tudi različnost gospodarskega in političnega razvoja. Tudi v tem pogledu bo moral enotni državni gospodarski program upoštevati vse posebnosti, če ne ovirajo splošnega gospodarskega napredka.

Zlasti velike težave pa bo treba premagati, ker še ni urejena naša statistična služba in ker tudi še ni določena vsa svoja naloga naša uprava. Enoten gospodarski državni program bo nujno moral povzročiti tudi izboljšanje uprave in je samo iz tega razloga že njegova izdelava neodložljiva. Že v normalnih časih je gospodarska politika nad vse težka, še mnogo težja pa je v današnjih časih, ko se vrši splošno prevrednotenje vseh dobrin ko se ustvarja čisto novo pojmovanje tudi v gospodarskih zadevah.

Vse te težkoče nujno zahtevajo, da je izvedba gospodarskega programa poverjena samo ljudem, ki so se v gospodarskem delu izkazali in ki se morejo sklicevati na svoje izkušnje. Neoprostljiv greh bi bil, če ne bi upoštevali teh izkušenj, če ne bi izrabili kapitala, ki je v izkušnjah. Iz vsega tega sledi kot prava zapoved, da morajo enotni gospodarski program za vso državo izdelati naši gospodarski ljudje.

In gospodarski ljudje ga tudi morajo izdelati. Čeprav ne v popolni meri, pa je vendar naše gospodarstvo že tako dobro organizirano, da mora vsako vprašanje pravilno in iz vseh vidikov presoditi. Naše

zbornice, združenja trgovcev, obrtniške zadruge, korporacije industrije in tudi razne kmetijske organizacije so danes že na tej visoki stopnji, da morejo podati vse podatke in nasvete, ki so potrebni za sestavo gospodarskega programa. Ni treba nič drugega ko zvezati vse te organizacije v en forum in zbrati vse njih konstruktivne sile v enem telesu, pa je tu že gospodarski svet, ki more in ki bo izdelal enoten gospodarski program za vso državo, pa tudi podoben gospodarski program za vsako pokrajino posebej.

In tako smo zopet pri stari zahtevi vseh naših gospodarskih slojev, da se vendar enkrat že skliče gospodarski svet, kakor zahteva to tudi zakon. Ta zahteva ni nobena kaprica, še manj pa plod kakšne

Prometni davek pri poštnih paketih

Dogodki nas prehitevajo. Kar sem na tem mestu v interesu trgovcev pred par tedni poročal, danes ne drži več. Došlo so nove odredbe. Prej se je prakticalo tako, da je pošta, če je bil paket priložen račun, poslala ta račun trgovcu, da ga overi, ker ni hotela carinarnica prevzeti naprej poslanih in neoverovljenih računov, ker bi to povzročalo pretežko evidenco. Sedaj se je poslovanje predrugačilo. Originalni računi, ki so paketu priloženi, se ne bodo upoštevali, temveč bo carinarnica pozvala trgovce, da predlože dotične fakture overovljene in podpisane, kolek za 2 Din (tudi stampiljka). Šele potem se bo zaračunal davek. Povedalo se mi je tudi, da se bo lahko že naprej poslali račune poštni carinarnici, kar doslej ni bilo mogoče, da ne bo treba tej pisati za vsak paket naslovniku. Manjka pa še točno uradno obvestilo, katero je baje že bilo odposlano.

Ker nastanejo včasih pri zaračunavanju prometnega davka neljube pomote, je v in-

teresu vsakega trgovca, da je o tem točno poučen. Omeniti je še, da je poslovanje, če se zahteva povračilo preveč plačanega davka (ker pomotoma napačno zaračunano), zelo zamudno in neekonomično. Treba predložiti prošnjo s kolkom ter po večkrat iti na carinarnico po rešitev. To bi se dalo vendar urediti tako, da carinarnica obvesti dotičnega po pošti, da je njegov akt rešen in da pri blagajni lahko dvigne preveč plačano vsoto. Tako poslovanje pač lahko zahtevamo. — Nerodno je pa pri tem tudi to, da dotični nima ves čas na razpolago carinske pobotnice, ker jo je moral predložiti s fakturo vred svoji prošnji. In rešitev se po navadi čaka zelo dolgo in v sedanjih razmerah zapade faktura že v plačilo, kar pa zopet ni mogoče, ker ni na razpolago carinske pobotnice. To je le mala slika naših vsakdanjih nadlog. Vseeno pa še vedno upamo, da bo enkrat bolje.

Gospodarski svet je pogoj za enotni program. Brez tega pa tudi ni rešitve iz sedanjega gospodarske krize. Dokaz je s tem zaključen, ugovaranja ne more biti več nobenega. Gospodarski svet treba imenovati in sklicati. Tako zahteva napredek našega gospodarstva.

terešu vsakega trgovca, da je o tem točno poučen.

Omeniti je še, da je poslovanje, če se zahteva povračilo preveč plačanega davka (ker pomotoma napačno zaračunano), zelo zamudno in neekonomično. Treba predložiti prošnjo s kolkom ter po večkrat iti na carinarnico po rešitev. To bi se dalo vendar urediti tako, da carinarnica obvesti dotičnega po pošti, da je njegov akt rešen in da pri blagajni lahko dvigne preveč plačano vsoto. Tako poslovanje pač lahko zahtevamo. — Nerodno je pa pri tem tudi to, da dotični nima ves čas na razpolago carinske pobotnice, ker jo je moral predložiti s fakturo vred svoji prošnji. In rešitev se po navadi čaka zelo dolgo in v sedanjih razmerah zapade faktura že v plačilo, kar pa zopet ni mogoče, ker ni na razpolago carinske pobotnice. To je le mala slika naših vsakdanjih nadlog. Vseeno pa še vedno upamo, da bo enkrat bolje.

Premog in železniške tarife

Na seji tarifnega odbora v Beogradu je podal ravnatelj Trboveljske premogokopne družbe dr. Vrhunec obširen ekspozé o premogu in železniških tarifah. Iz njegovega poročila posnemamo:

Premog je gorivo, ki ga uporabljajo vse gospodarske panoge v industriji in prometu. Od nizke nabavne cene premoga je v prvi vrsti odvisen napredek in razvoj narodnega gospodarstva.

Od uveljavljenja sedanje železniške tarife v letu 1929 pa se je stanje v premogovni industriji katastrofalno poslabšalo, kar kaže ta tabela:

Produkcija premoga je znašala v letu:	
1929	5.621.000 ton
1930	5.276.000 "
1931	5.008.000 "
1932	4.496.000 "

To silno zmanjšanje produkcije je povzročilo znano rudarsko krizo v rudarskih revirjih z vsemi njenimi nevarnimi gospodarskimi in socialnimi posledicami.

Poleg tega padajo cene premoga stalno in znašajo danes na zasebnem trgu samo še 85 odstotkov, pri nabavah državnih železnic pa samo 75 odstotkov cen v l. 1929.

Premog pa je tudi za eksploatacijo železnic največje važnosti, saj je znašal prevoz domačega premoga na državnih železnicah na naših progah od vse tonaže v odstotkih:

1927.	15,65 %
1928.	14,80 %
1929.	15,34 %
1930.	16,26 %
1931.	22,10 %
1932.	21,20 %

Železniški dohodki od prevoza domačega premoga se morejo ceniti na 140 milijonov dinarjev.

Treba izreči železniški upravi popolno priznanje, da se trudi, da bi s primernim razlikovanjem tarif favorizirala domači premog, ker je na vse zadnje tudi v interese železnic samih, ker pridobi na ta način železnica čim več blaga za prevoz.

Ker transport na naših železnicah prihaja v obzir le za manjša industrijska središča, ki ne leže ob vodi, se izraža zaščita domače premogovne industrije samo pri prevozu na večje distance. Višja tarifa za uvoz tujega premoga je popolnoma upravičena, ker se železnice, kot največji konsument premoga, ne morejo desinteresirati na napredu domačih premogovnikov.

Čeprav je treba priznati nekaterim podjetjem, da morajo uporabljati visoko kaloričen premog, vendar se ne sme favorizirati uvoz tega premoga, ker se na ta način prepreči, da bi fabrike preuredile svoje stroje tudi za uporabo manj kaloričnega premoga.

Sedanja cena industrijskega premoga notira največ 90 Din za tono, kar znaša pri sedanji tarifni obremenitvi 101% od vrednosti blaga, po predlaganem povišanju tarife pa bi se ta obremenitev povečala celo na 114% od vrednosti blaga. Takšne tarifne obremenitve pa naša, od gospodarske krize oslabiljena industrija ne prenese, ker je cena premoga s prevoznim odločilen element pri določitvi proizvodnih stroškov. Zlasti za krajše distance je železniška tarifa mnogo previsoka in zato podjetja dostikrat prevažajo premog s tovornimi avtomobili. Vsled tega je nujno potrebno, da se vsaj za krajše distance železniška tarifa zniža.

Znani so nam primeri, da onemogoča konkurenčno sposobnost nekaterih naših industrij za izvoz v tujino samo previsoka cena premoga franko fabrika.

Da je deloma padel železniški promet na progah subotičke direkcije, je treba pripisati tudi uvozu madjarskega premoga.

Prevozni stroški rečne plovbe so znatno manjši ko železniški, kljub temu pa so mogle nemške železnice vsled dobre tarifne politike uspešno konkurirati z rečno plovbo in so na ta način potegnile na sebe prevoz premoga za Švico in deloma tudi za Italijo.

Sedanje železniške tarife pa ne morejo uspešno konkurirati z rečno plovbo, zla-

52. letna glavna skupščina

Združenja trgovcev v Ljubljani

bo v nedeljo, dne 5. marca 1933 točno ob 1/2 10. uri dopoldne v veliki dvorani Trgovskega doma, Gregorčičeva ulica 27, s tem dnevnim redom:

1. Poročilo predsednika.
2. Poročilo tajnika.
3. Poročilo blagajnika.
4. Poročilo nadzornega odbora.
5. Proračun za leto 1933.
6. Ljubljansko trgovstvo in današnji gospodarski položaj.
7. Slučajnosti.

Ce ob določeni uri ne bo navzočih zadostno število članov, se bo sklepalo o predmetih dnevnega reda eno uro kasneje, to je ob 1/2 11. uri dopoldne.

Samostojni predlogi se morajo predložiti upravi najkasneje tri dni pred obnim zborom, § 387. obrtnega zakona.

Uprava.

sti ne s tujimi paroplovnimi družbami. Napačno je bilo, da se je z 20 odstotnim povišanjem tarife v letu 1929, zadel samo domači, ne pa tudi tuji premog. To povišanje je moralo zmanjšati konkurenčno sposobnost domačih rudnikov. Tako je mogoče, da se plača za prevoz 10 ton premoga iz Anglije 70 do 75 šilingov (okoli 900 Din), za prevoz iste količine premoga iz Trbovelj do Splita pa 1.245 Din.

V debati se je nadalje ugotovilo, da tudi vojvodinski premog ne vzdrži konkurence z madjarskim predvsem vsled mnogo nižje prevoznine, ki jo plačujejo na Madjarskem.

Za povečanje izvoza v Švico

Na inicijativo Zavoda za pospeševanje zunanje trgovine se je vršila v Beogradu konferenca naših in švicarskih izvoznikov. Konferenca je razpravljala o možnostih, da se poveča zunanja trgovina s Švico. V debati se je konstatiralo, da bi povečanje zunanje trgovine med Jugoslavijo in Švico bilo izvedljivo, ker je Švica vedno rada sprejemala jugoslovanske kmetijske pridelke, prav tako pa je bil tudi jugoslovanski trg vedno odprt švicarskim izdelkom, ki so sloveli po svoji dobri kakovosti.

Da je trgovina s Švico padla, je v prvi vrsti krivda raznih uvoznih omejitev, ki jih je izdala Švica. Dočim je švicarski uvoz v Jugoslavijo popolnoma prost, je Švica s kontingentiranjem in povišanjem carinskih postavk popolnoma onemogočila jugoslovanski uvoz. Tako ne odgovarja švicarski kontingent za jajca niti polovici one količine, ki jo je Jugoslavija preje uvažala v Švico. Carina na koruzo je bila povišana na 450 franka za kvintal, kar odgovarja prodajni vrednosti koruze.

Po daljši debati se je konstatiralo, da je edini način za likvidacijo zamrzlih kreditov, če Švica poveča uvozni kontingent za jugoslovanske pridelke in da se pridobi švicarski trg tudi za one naše predmete, ki se dosedaj niso uvažali v Švico.

Rusija omejuje naročila v tujini

Narodni komisar za težko industrijo je skril kredite za nabavo strojev v tujini na 21 milijonov zlatih rubljev. Omejitev utemeljuje s tem, da je sovjetska industrija napredovala že v taki meri, da mora sama izdelovati potrebne stroje. Gre pri skrojenju naročil v prvi vrsti za lokomotive, vagone, mačke, motorje, turbine, električne aparate in nadomestne dele za tuje stroje. V bodoče bodo dovoljena naročila tujih strojev le, če se bo dokazalo, da se ne morejo izdelati v Rusiji. Že sklenjen uvoz strojev in strojnih delov iz Nemčije za 40 milijonov mark, je bil razveljavljen. Jasno je, da je glavni vzrok za skrojenju uvoza strojev v veliki denarni stiski, ki jo preživljajo sovjeti.

Zaton Hoovrove zvezde

Ko je Hoover nastopil 1. 1929 predsedniško mesto Združenih držav Sev. Amerike, je vladala po vsej Ameriki in po vsem svetu dobra konjunktura in vse je gledalo v bodočnost z največjim optimizmom. In v tem času je oznanjal Hoover svoje geslo o novem blagostanju, ki še čaka srečno Ameriko in po vsej veliki državi je vse nazdravljalo temu Hoovrovemu geslu prosperiteta. Sedaj, ko zapuša predsednik Hoover svoje mesto in se umakne zasebnemu življenju, pa je konec vse iluzije in svet vidi, da se ni uresničila niti ena napoved predsednika Hooverja. Tik ob odhodu s predsedniškega mesta more Hoover priznati, da je njegova gospodarska politika doživela popoln polom, tako popoln, da se ni niti v eni točki izkazala kot pravilna. Skoraj kot triumfator je nastopil Hoover svoje mesto, kot popoln premaganec ga zapuša.

Ko se je pričela svetovna gospodarska kriza, jo je hotel Hoover premagati z gospodarskim optimizmom. To je bila njegova metoda, ki pa se je izkazala v vseh panogah kot napačna. Zaradi te metode je hotel Hoover z državno podporo vzdržati cene na prejšnji višini, zaradi te metode je hotel z državno pomočjo obvarovati banke pred polomom. Njegov namen pa se je ponesrečil docela in mesto zboljšanja je dosegel Hoover le to, da je krizi podaljšal življenje. Ne bilo bi nič čudnega, če bi ameriška gospodarska zgodovina označila Hooverja kot podaljševalca krize. Kajti vsi njegovi ukrepi, vse njegove odredbe mislo na vse zadnje povzročile nič drugega, ko da se je kriza vlekla neprestano naprej, mesto da bi se ji z energičnim ukrepom napravilo naenkrat konec. Morda bi bil ta konec strašen po svojem hipnem učinku, a zato bi bilo tudi mogoče skorajšnje ozdravljenje. Tako pa se je strahota krize vlekla brez konca naprej in se vleče še danes.

Hoover je mislil, da more z državno močjo obvladati krizo. Ta misel pa je bila iz temelja napačna, ker je državni aparat proti krizi brez prave moči. Kriza je zahtevala, da se zrak očisti, da propade, kar je bilo slabo, da nastane prostor za nove in zdrave tvorbe. Hoovrova pomožna akcija pa je dosegla le to, da je bila kriza proglašena kot **permanenta**. Ta pomožna akcija je preprečila, da bi ozdravila ameriška nadprodukcija z izgubljenimi cenami in da bi v pravem času odmrli oni gnili deli ameriškega bankarstva, ki so pozneje okužili vse ameriško gospodarsko življenje. Mesto da bi s čiščenjem predramil iz sanj ameriško gospodarstvo, je Hoover s svojo naravnost reklamno razkričano prosperiteto vedno znova pozival ameriško industrijo, da še poveča svojo produkcijo. Toda iz nadprodukcije res ni rešitve v še večji produkciji.

Češkoslovaški investicijski načrt

Minister za javna dela inž. Dostalek je predložil senatnemu odboru vladni investicijski načrt, čegar izvedba bi veljala 2.220 milijonov Kč. Potrebna sredstva bi se mogla dobiti s posojilom in bi bil od večjega ali manjšega uspeha posojila tudi odvisen obseg investicijskih del. Vsa investicijska dela naj bi bila dovršena v štirih letih in sicer po načrtu, ki ga je izdelalo ministrstvo za javna dela.

Največ investicij je namenjenih izboljšanju cestnega omrežja. Samo v tem letu naj bi se v ta namen uporabilo 250 milijonov Kč. Če bi pa dovoljevala denarna sredstva, bi se izdalo za ceste letos tudi pol milijarde.

Za elektrifikacijo bi se v drugi vrsti uporabila sredstva investicijskega posojila. Sedanja podjetja bi povečala z državno pomočjo svojo delniško glavnico.

Za zgraditev novih ladij, zlasti motornih, je določenih 30 milijonov Kč.

Nadalje naj bi se pričel graditi še letos nov aerodrom v Ruzini pri Pragi. Z ekspropriacijo potrebne zemljišča, njegovo nivelacijo bi se pričelo še letos. Pri domačih fabrikah pa bi se naročilo več novih letal, da bi se s tem povečala produkcija teh fabrik.

Poleg tega bi pa tudi **samoupravna tlesla** z raznimi deli podprla vladni investicijski načrt. Novo investicijsko posojilo bo v kratkem razpisano in češkoslovaška vlada upa, da bo vsled znanega patriotizma češkoslovaškega naroda odziv na razpis posojila ugoden. Morda tudi pri nas ne bi bilo nemogoče, najti z notranjim posojilom sredstva za najbolj nujna javna dela.

Tako je Hoover izdal in zapravil vsa sredstva, ki jih ima država za poseganje v gospodarsko življenje, mesto da bi hranil ta sredstva za trenutke, ko bi se gospodarstvo samo rešilo iz krize in ko bi morala državna pomoč omogočiti obnovo gospodarstva. Ne umetno vzdrževati, kar je **bolno**, je eden prvih gospodarskih zakonov in tega je prekršil Hoover in zato vse težke posledice mekončljive in vedno hujše krize.

Hoovrove metode pa so žalibog premetile tudi Evropo in ves svet. Kakor v Ameriki, tako so skušali tudi v Evropi z umetnimi sredstvi dopovedati si, da je kriza le nekaj trenutnega, da je treba le malo optimizma, pa bo premagana. Kakor v Ameriki, tako so tudi v Evropi zapravljali državna sredstva za izgubljeno stvar, mesto, da bi z zdravim in pogumnim očiščenjem spravili gospodarstvo zopet na trdna tla. Kakor ni Hoover spoznal, da je tudi še tako strašen, a nagel konec manj grozen, ko pa dolgotrajna in vse razkrajajoča kriza, tako te resnice tudi ni spoznala Evropa. In sedaj ob popolnem zatonu Hoovrove zvezde ne preostaja Ameriki ko Evropi nič drugega, ko da konstatira, koliko časa, koliko sredstev je bilo brez vsega haska zapravljenih.

Sam deficit na vseh straneh, to je zapuščina, ki jo prepušča Hoover svojemu nasledniku Rooseveltu. Čisto na drugo pot bo moral kreniti Roosevelt, če bo hotel premagati krizo. Deloma se tudi že vidi, kako si hoče Roosevelt pomagati. Dva aduta sta vsekakor v njegovih rokah. En adut je še vedno močni dolar, ki je skoraj čisto krit z zlatom. Ali s tem adutom si ni mogoče mnogo pomagati, kakor kaže primer angleškega funta. Padec funta ni niti najmanj zvišal cen, prav tako tudi ne bi zvišal cen padec dolarja. Nasprotno je prav verjetno, da bi padec dolarja potegnil s seboj še cene ter s tem še poostil krizo. Prvo, kar potrebuje ameriško gospodarstvo, pa je zboljšanje cen in večji odjem blaga.

Drugi adut v Rooseveltovih rokah so vojni dolgovni zavezniki. Na podlagi teh dolgov upa Roosevelt dobiti gospodarske koncesije v Evropi in v tej smeri se tudi že kažejo njegova prizadevanja. In dejansko mora tudi v tem pogledu doseči znatne uspehe. Vendar pa je pogoj vsake sanacije popoln prelom z gospodarsko politiko Hooverja, ker umetno se ne sme in ne more vzdržati pri življenju, kar je vsled notranje gnilobe zapisano poginu.

Ob popolnem zatonu Hoovrove zvezde se vidi to še posebej jasno, s tem pa je tudi že dana psihološka podlaga, da se pride na pravo pot. Zavlačevanje krize z umetnimi injekcijami se mora nehati.

Nov zakonski načrt o bankah v Rumuniji

Pravosodno ministrstvo je izdelalo nov zakonski načrt o bankah. Novi načrt predpisuje, kako morajo banke vršiti svoje poslovanje in kako se vrši nadzorstvo nad njihovim delovanjem. Vse banke bodo pod stalnim nadzorstvom posebnega bančnega sveta. Prestolniške banke, ki sprejemajo vloge, morajo imeti najmanj 20 milijonov lejev kapitala, delniške družbe pa 60 milijonov. Za podeželske banke določijo višino osnovnega kapitala bančni svet in sicer za vsako banko posebej. Za ustanavljanje novih bank se zahteva izpolnitev cele vrste pogojev. Hranilne vloge morejo sprejemati samo v to posebno pooblašene banke. Hranilne vloge ne smejo presežati desetkratne višine bančnega lastnega kapitala. Banke, ki so pooblašene za sprejemanje hranilnih vlog, morajo dokazati, da je najmanj ena četrtina njihovih obvez likvidna. Bankam, ki sprejemajo hranilne vloge, je prepovedano baviti se z blagovnim prometom in kupčevati z nepremičninami. V rente in delnice smejo banke naložiti največ eno četrtino svojega kapitala in svojih rezerv. Član upravnega odbora enega denarnega zavoda ne more biti tudi član upravnega odbora drugega zavoda.

Najvišji bančni svet tvorijo: po en zastopnik finančnega, trgovskega in pravosodnega ministrstva, Narodne banke, 5 zastopnikov bančnega združenja, po en zastopnik zveze trgovskih zbornic in kmetijskih zbornic. V teku petih let se morajo vsi denarni zavodi prilagoditi novemu bančnemu zakonu.

Združenje trgovcev za srez Laško ima

redno skupščino

v nedeljo dne 26. marca 1933 ob 16. uri v hotelu »Henke« v Laškem.

Dnevni red:

1. Otvoritev redne skupščine, določitev dveh overovateljev zapisnika in poročilo predsednika.
2. Čitanje zapisnika zadnjega občnega zbora.
3. Poročilo tajnika o delovanju in računskem zaključku za leto 1932.
4. Poročilo nadzornega odbora in podelitev razrešnice.
5. Proračun za leto 1933 in določitev članarine za leto 1933.
6. Volitev 2 članov in 1 namestnika v razsodišče s triletno dobo.
7. Samostojni predlogi članov, če so bili upravi pisмено prijavljeni 3 dni pred skupščino.
8. Sklepanje o podporah gremijalni trgovski šoli in obrtno nadaljevalnim šolam.
9. Razgovor o zavarovanju.
10. Slučajnosti.

Za sklepčnost skupščine je potrebna navzočnost vsaj ene tretjine vsega članstva, sicer se vrši skupščina eno uro pozneje istotam in z istim dnevnim redom.

Članom, ki se brez predhodne tehtne opravičbe ne udeležijo skupščine, ima uprava po členu 8 pravil pravico, naložiti denarno kazen.

Predsednik: Konrad Elsbacher.

Iz naših organizacij

Združenje trgovcev v Ljubljani ima redno letno skupščino v nedeljo dne 5. t. m. točno ob pol 10. uri dopoldne v veliki dvorani »Trgovskega doma«. Računski zaključek za leto 1932 in proračun za leto 1933 sta v smislu § 40. pravil vsakemu članu v tajništvu na vpogled. O samostojnih predlogih se na skupščini sklepa le tedaj, če so v smislu čl. 17. pravil predloženi upravi 3 dni pred skupščino. Proti sklepom skupščine se sme pritožiti le oni, ki je bil navzoč na skupščini. Predsedstvo uprave.

Napisi na obrtnih obratovalnicah.

Z ozirom na pojasnilo Zbornice za trgovino, obrt in industrijo obvešča Združenje trgovcev v Ljubljani, da je mestno načelstvo rok za izvršitev § 138. obrtnega zakona podaljšalo do 31. maja t. l. Vsa ostala pojasnila daje uprava Združenja. Predsedstvo uprave.

Razstave sejmi

LIPSKI POMLADANSKI VELESEJEM 1933

Lipski pomladanski velesejem 1933 se odpre dne 5. marca.

Končajo: Tekstilni sejem v sredo, dne 8. marca, Pohištveni sejem, sejem športnih izdelkov, sejem pisarniških potrebščin »Jaegerhof« in posebni Foto-sejem, Optika, Kino, v četrtek, dne 9. marca. Ostale panoične vzorčnega sejma v notranjem mestu v soboto, dne 11. marca. Veliki Tehnični Sejem in Gradbeni Sejem na razstavnem prostoru v nedeljo, dne 12. marca.

Informacije daje Častni zastopnik: Ing. G. Tönnies, Ljubljana, Dvofakova ulica 3/II., telefon 2762.

Selski trgovci in vprašanje trgovskih kreditov

V nedeljo je bil v Beogradu občni zbor Združenja trgovcev z manufakturnim in tekstilnim blagom. Med drugimi poročili je bilo podano tudi daljše poročilo o uredbi o posredovalnem postopanju. Med drugim se v tem poročilu povdarja, da je ta uredba nepopolna in nikakor ne nudi pomoči onim, katerim je najbolj potrebna in katerim je tudi namenjena. Vsled krize trgovski krediti sploh več ne obstoje. Trgovski krediti so samo še ostali spomin. Danes ne vpraša nihče za kreditno sposobnost trgovca, temveč prodaja se le za gotov denar. Jasno pa je, da trgovina brez kredita ne more obstojati.

Sekcija za zaščito upnikov navaja v svojem poročilu, da so imeli njeni člani pri dolžnikih terjatev za 5 milijonov 132.265 dinarjev, prejeli pa so 2.391.499 Din. Poravnave so torej bile povprečno sklenjene po kvoti 44 odstotkov.

Po svetu

Narodna skupščina je z aklamacijo in soglasno ratificirala pakt o organizaciji Male antante.

Sklenitev pakta o organizaciji Male antante je dobro odjeknila tudi na Bolgarskem, kjer se množe glasovi, da treba spremeniti sedanjo bolgarsko zunanjo politiko, ki vodi Bolgarsko v popolno osamljenost.

Protestno noto naše vlade je izročil naš sofijski poslanik bolgarski valdi, ker je dopustila da se je na kongresu makedonstvušjih v Gor. Džumaji odkrito nastopalo proti integriteti naše države. Protest je tem bolj upravičen, ker so se kongresa udeležile tudi uradne osebe.

Meštrovieva razstava je bila otvorjena v Parizu. Otvoritve razstave so se udeležili najuglednejši francoski umetniki in javni delavci. Na vse so napravila Meštrovieva dela mogočen vtis.

Na letnem občnem zboru zagrebškega »Merkurja« je prišlo po stvarni debati do popolnega razkola in je moral policijski komisar skupščino razpustiti.

V Jugoslaviji je bilo lani 338 filmskih podjetij, od katerih je predvajalo zvočne filme 184 podjetij. Vsa podjetja so prodala 11.834.300 vstopnic (l. 1931. pa čez 12 milijonov). V Dravski banovini je 47 podjetij (31 zvočnih in 16 nemih). Največ se je predvajalo nemških filmov.

Nova telefonska centrala za 700 naročnikov je začela poslovati v Somboru.

Nemški parlament je pogorel. Ogenj je podtaknil neki komunist, ki se je legitimiral s holandskim potnim listom kot van der Lühbe.

Tudi v bivšem cesarskem gradu je izbruhnil ogenj, ki so ga pa pravočasno opazili in pogasili.

Vse državljanske svoboščine je Hitlerjeva vlada vsled požara parlamenta odpravila ter prepovedala brez izjeme vse socijalistične in komunistične liste za dobo 14 dni.

Vsi komunistični poslanci, mnogo socijalistov, skupno nad 1000 oseb je bilo aretiranih.

Požig parlamenta so baje inscenirali Hitlerjevci sami, da bi na ta način mogli utemeljiti svoje nasilne odredbe proti levičarskim strankam in opoziciji. To mnenje je splošno razširjeno v Nemčiji.

Hitler obišče Mussolinija po nemških volitvah in sicer med 20. in 25. marcem. Pogajanja o programu tega sestanka se že vrše med rimsko in berlinsko vlado.

8 ubitih, 15 težko ranjenih in nad 100 lažje ranjenih samo v Berlinu je bilanca volivne borbe zadnje nedelje.

Tudi strupene pline je pošiljala Italija na Madžarsko, kakor poroča pariški list »Echo de Paris«.

Madžarski socialist Fenyes je objavil senzacionalno odkritje o velikem oboroževanju Madžarske in njenih imperijalističnih težnjah.

Angleška vlada je sklenila, da bo prepovedala vsak izvoz orožja na Kitajsko in Japonsko. Ker pa bi mogla svoj sklep izvesti le, če bi izdale enako prepoved tudi druge države, je prav malo verjetno, da bi stopil ta sklep v veljavo. Dobavljanje orožja je le predobro kupčija, ki se ji večina držav noče odpovedati.

Peking se pripravlja že na oblego, ker se misli, da bodo Japonci prodirali tudi v ta del Kitajske, kjer bi, kakor v Mandžuriji, ustanovili novo državo.

Siam je baje sklenil tajno pogodbo z Japonsko.

Piccaver, odlični tenorist dunajske drž. opere, je bil v Parizu izžvižgan, ker je pel italijansko. Publika je zahtevala, da poje raje nemško.

V Carigradu so dijaki vehementno demonstirali proti italijanskemu ravnatelju družbe »Wagon Lits«, ker je ta odpustil nekega uradnika zato, ker je govoril turško.

Ravnatelj madžarskih drž. železnic je izvršil samomor, ker so prišli na sled njegovim sleparijam pri nabavi olja za drž. železnice.

V ameriškem rudniku, severno od Manitobe, se je podsul rov in je bilo pri tem 14 rudarjev težko ranjenih, 3 pa ubiti.

Vsled silnega pomanjkanja mila je uvedla sovjetska vlada karte za milo in sicer tudi za delavce 1. kategorije.

Brezposelnost v steklarski industriji Češkoslovaške se je povečala v tej meri, da je sedaj že 80 odstotkov vsega delavstva v tej panogi brez posla.

Denarstvo

PLAČILNA BILANCA ANGLIJE

Za leto 1932 izkazuje angleška plačilna bilanca pasivni saldo v višini 25 milijonov funtov. Zmanjšanje plačilne bilance je predvsem posledica zmanjšanja zunanje trgovine, vsled česar je bila trgovinska bilanca pasivna. Posamezne postavke plačilne bilance so dale v preteklem letu te rezultate (v oklepajih številke za l. 1931): dohodki od reparacij 7 (16) milijonov, dohodki od investicij v tujini 150 (170) milijonov, dohodki od pomorstva 65 (75), dohodki od bančnih obresti in provizij 17 (15) milijonov, drugi dohodki 17 (15) milijonov funtov. Vsi čisti dohodki so znašali leta 1932 264 milijonov funtov, dočim so znašali leto prej 306 milijonov funtov.

V zadnjih letih je bila plačilna bilanca Anglije sledeča: leta 1913 aktivna za 181 milijonov, leta 1929 aktivna za 103 milijonov in leta 1930 aktivna za 28 milijonov funtov. Dolgotrajna gospodarska kriza pa je sedaj tudi angleško plačilno bilanco spremenila v pasivno.

✱

Švicarska narodna banka je znižala lombardno obrestno mero od 3 na 2,5%, dočim je ostala diskontna obrestna mera neizpremenjena (2%).

Credit Foncier de France, najpomembnejši zavod za hipotekarne kredite v Franciji, bo izplačal za leto 1932 od delnice 200 frankov dividende, kar odgovarja 40 odstotnemu obrestovanju. Delniška glavica zavoda je bila povišana od 300 na 375 milijonov frankov.

Posojilo v višini 10 milijonov funtov bo dobila Argentina v Angliji. Od tega posojila bo šlo 9 milijonov funtov za plačilo dolgov angleškim tverdkam.

Konverzijo svojih dolgov v višini 180 milijonov funtov namerala po angleškem zgledu izvesti Nova Zelandija.

Vsled padca avstrijske valute je v pri- vatnem kliringu narastel azio na tuje de- vize na 23%.

Madjarsko-italijanska banka v Budapešti izkazuje za leto 1932 145 (predlanskim 196) milijona pengov čistega dobička. Od tega dobička bo uporabila 105 milijona pengov za odpise. Od delnice bo izplačala banka 2 in pol penga dividende (5%), dočim je lani izplačala tri penga ali 6%.

Južnoafriški zlati rudokopi so silno po- večali vsled padca funta svoj čisti dobi- ček. Tako so dosegli letos v januarju 28 milijona funtov dobička, dočim so dosegli lani samo 12 milijona funtov dobička.

Novi ameriški finančni minister Woo- ding je izjavil, da bo nova Rooseveltova vlada na vsak način ohranila zlato valuto.

Že v 24 urah

barva, plošča in ko-
mišne snazi obleke,
klobuke itd. Škrobi
in svetlelika srajce, ovratnike in manšete.
Pere, sušil, maza in lika domače perile

tovarna JOS. REICH

Poljanski nasip 4-6. — Šelenburgova ul. 8.
Telefon št. 22-72.

Konkurzi in prisilne poravnave

Razglašeni so konkurzi o imovinah:

prot. tvrde Ladstätter in drug v Dom-
žalah; konkurzni sod. Hutter Ivan, uprav-
nik mase odvetnik dr. Trampuž; prvi
zbor upnikov pri sodišču v Kamniku dne
8. marca ob 9. uri, oglasitveni rok do 15.
aprila, ugotovitveni narok dne 22. aprila
ob 9.

posestnice in gostilničarke Praprotnik
Jerice v Marenbergu; konkurzni sodnik
dr. Cerček, upravnik mase Tertnik Simon;
prvi zbor upnikov pri sodišču v Marenber-
gu dne 4. marca, oglasitveni rok do 30.
marca, ugotovitveni narok dne 31. marca
ob 9.

Prve južnoštajerske vinarske zadruga v
Celju; konkurzni komisar dr. Vičar, uprav-
nik mase odvetnik dr. Orožen; prvi zbor
upnikov pri sodišču v Celju dne 2. marca
ob 9., oglasitveni rok do 22. marca, ugo-
tovitveni narok dne 30. marca ob 9.

Uvedeno je poravnalno postopanje o imo-
vini:

posestnika in ključavničarskega mojstra
Prežlja Jakoba v Novem mestu. Poravnal-
ni sodnik Durini, poravnalni upravitelj
Jare Ivan. Narok za sklepanje poravnave
pri sodišču v Novem mestu dne 6. aprila
ob pol 11. Rok za oglasitev do 23. marca.
V stečajni zadevi trgovca Hočevarja Ja-
neza v Podlogu pri Vel. Laščah se postavi
za upravitelja konkurzne mase A. Volk,
trgovec z žitom v Ljubljani.

Uradno pojasnilo o kolkovanju trg. listin

»Službeni list« Dravske banovine z dne
1. marca objavlja pojasnilo pomočnika fi-
nančnega ministra Nedeljkičevića o kolko-
vanju trgovskih naročilnic in sklepnic. Ker
je to pojasnilo v resnici izčrpano in ker ob-
stojajo še vedno nekateri dvomi o tem
vprašanju, objavljamo to pojasnilo v celoti.
Glasi se:

Zakon o naknadnih in izrednih kreditih
k proračunu državnih razhodkov in dohod-
kov za leto 1932/33. z dne 23. decembra
1932., št. 300/CXII) odreja v § 12., točki 19.,
nastopno:

V drugem stavku pripombe 5. k tar.
post. 12. taksne tarife zakona o taksah je
dodati nov stavek, ki se glasi: »Vendar se
mora vsaka listina o takem poslu (naro-
čilo, naročilni list, sklepnica (zaključnica)
in pod.) kolkovati z 1— dinarjem.«

Ker so se sprožila različna vprašanja,
kako je treba umeti ta zakonski predpis,
daje ministrstvo za finance, davčni odde-
lek, po poslednjem odstavku člena 43. za-
kona o taksah nastopno pojasnilo:

1. Predmetni zakonski predpis je treba
razumeti v zvezi in nadaljevanju pripombe
5. k tar. post. 12. zakona o taksah, ki se
glasi:

Prvi stavek: »Glede plačevanja te takse
za kupne in prodajne pogodbe je smatrati
za pogodbe tudi vse tiste spise in izjave, s
katerimi se potrjuje obstoj nakupa in pro-
daje, kakor tudi vse tiste akte, na katerih
podstavi se izvršuje ali kakorkoli potrjuje
prenos stvari.«

Drugi stavek: »Tej taksi niso zavezane
pogodbe o nakupu in prodaji stvari ali blaga,
ki so namenjeni neposredni porabi ali za
preprodajo (trgovinski sklepi).«

Videti je, da ima prvi stavek te pripom-
be v mislih samo takšne spise in izjave, s
katerimi se potrjuje obstoj nakupa in pro-
daje kakor tudi vse tiste spise, »na katerih
podstavi se izvršuje ali kakorkoli potrjuje
prenos stvari.«

Tudi drugi stavek govori samo o pogod-
bah o nakupu in prodaji stvari ali blaga,
ki so namenjene neposredni porabi ali za
preprodajo (o trgovinskih sklepih).

Torej imata tako prvi stavek, kakor
drugi stavek pripombe 5. k tar. post. 12.
zakona o taksah v mislih samo takšne li-
stine, t. j. spise in izjave, ki obsegajo ali ki
se nanašajo na pogodbe o nakupu in pro-
daji, torej na pismeno ugotovitev soglasne
pravne volje dveh ali več oseb o pravnem
poslu kupoprodaje, ki so ga te osebe med
seboj sklenile, najsi je sklenjena dotična
pogodba šele z listino po občem grajan-
skem zakonu (konstitutivni značaj listine)
ali pa se z listino dotična pogodba samo
posvedočuje (deklarativni značaj listine).

Toda v vseh teh primerih in samo v ti-
stih primerih, ko dotične listine obsegajo
ali se nanašajo na kakšen trgovinski sklep,
torej na trgovinsko pogodbo o kupoprodaji,
morajo biti — po novem zakonskem pri-
stavku k drugemu stavku pripombe 5. k
tar. post. 12. zakona o taksah — kolkovane
s kolkom 1.— dinarja, in sicer ne glede na
to, kako nazivajo stranke same v konkret-
nem primeru dotično listino, kakor n. pr.
z izrazom »naročba«, »naročilnica«, »naro-
čilni list«, »sklepnica«, »zaključnica«,
»sklepni« ali »zaključni list«, »nasprotna
sklepica (zaključnica)«, »nasprotni sklep-
ni (zaključni) list« in s podobnimi izrazi.
Trgovinski sklep sam pa na osnovi pr-
vega dela drugega stavka pripombe 5. k
tar. post. 12. zakona o taksah in zavezan
plačilo 1/0-ne prenosne takse za pravni
posel.

2. Iz zgoraj obrazloženega izhaja, da tej
taksi niso zavezane navadna pisma in do-
pisnice, s katerimi naročajo katerikoli
stranke pri trgovcih določeno količino
stvari določene kakovosti za določeno ceno,
ker obsegajo taki spisi samo ponudbe za
sklep kupoprodaje, torej izpričujejo pravno
voljo samo ene osebe, ne pa še pogodbe.

3. Nadalje izhaja iz zgoraj obrazloženega,
da neobvezno dopisovanje, ki se vrši pred
trgovinskim sklepom, n. pr. informacije,
ali ima kakšen obrat napredaj kakšno
blago, ki se išče, nadalje informacije glede
cene, glede načina ekspedicije, načina pla-
čila, glede rizika ali časa transporta itd.,
ni zavezano taksi.

Nadalje niso zavezane tej taksi vse tiste
listine, ki se izdajo brez zaveze, n. pr. v
obliki cenovnikov, popisa stroškov in po-
dobno.

4. Nadalje izhaja iz zgoraj obrazloženega
tudi to, da je oblika trgovinskega sklepa
za takšno dolžnost brez pomena.

Zato so zavezane tej taksi ne samo sklep-
nice, odnosno naročilnice, ki jih imajo s
seboj trgovinski potniki, navadno natisnje-
ne v vezanih knjigah z raznimi podrobnimi
pogoji, in ki jih ob sklepu pogodbe pod-
pišeta tudi stranka, ki kupuje, in trgovin-
ski potnik v prodajalčevem imenu; ampak
so zavezane tej taksi tudi sklepnice, sklep-
ni listi, nasprotni sklepnice, nasprotni
sklepni listi, ki imajo v obliki trgovinskega
dopisovanja podpis vselej ali samo prodaj-
alčev ali samo kupčev.

5. Če se izdajo poleg izvirnika naročil-
nice ali sklepnice tudi še kopije, n. pr.
trgovinski potnik pošlje izvirnik naročilnice
svojemu poslodavcu, eno kopijo odda na-
ročniku blaga, drugo kopijo pa obdrži sam,
mora biti kolkovan tisti primer, ki je
namenjen za osebo, ki naj v naši državi
naročilo izvrši, t. j. v zgoraj navedenem
primeru poslodavec, tverdka — prodajalec.

Na vseh kopijah pa je treba po členu 25.,
točki 5., taksnega zakona in pristojbin-
skega pravilnika označiti, pri kom je pr-
imer (izvirnik) s kolkom Din 1—.

6. Pravica države do predmetne takse
nastane že tisti dan, ko se napravi v mejah
naše države listina o trgovinskem sklepu,
odnosno z dnem, ko se napiše v mejah
naše države pismo, ki obseza trgovinski
sklep.

Toda glede naročilnic in sklepnic, ki
prihajajo iz inozemstva, nastane pravica
naše države do predmetne takse z dnem,
ko se je prenesla dotična listina, njen pre-
pis ali prevod na ozemlje kraljevine.

Na takšno obveznost ne vpliva okolnost,
ali je sklenjen pravni posel z odločljivim
ali razveznim pogojem ali pa je vezan s
kakršnimkoli rokom.

7. Predmetno takso sta dolžna plačati
solidarno izdatelj listine in njen prejemnik.
Če pride naročilnica ali sklepnica iz ino-
zemstva, je dolžan — naravno — plačati
to takso samo prejemnik listine.

Če je prejemnik naročilnice ali sklepnice
v inozemstvu, mora biti kolkovana kopija,
ki ostane pri izdajatelju naročilnice ali
sklepnice v mejah naše države.

8. Ta taksa se plača s tem, da se prilepi

v kolkih na naročilnico ali sklepnico in se
uničuje tako, da se napiše prva vrsta be-
sedila naročilnice ali sklepnice čez kolke,
in sicer tako, da se začne pisanje na čistem
papirju in se nadaljuje čez kolke (glej
taksni in pristojbinski pravilnik, člen 42.,
točko 53).

Razen tega se kolki lahko uničijo tudi
tako, da se prilepi kolek na izpisano
mesto naročilnice ali sklepnice in da se
prepečati s pečatom firme ali pečatom
imena izdajateljevega, odnosno prejemni-
kovega, in to tako, da obseza pečat z enim
delom kolek, z drugim delom pa čisti pa-
pir.

9. Če se ne prilepi na naročilnico ali sklep-
nico nobena taksa ali se prilepi nepopolna
taksa ali se taksa predpisno ne prilepi in
ne uniči, pa pridejo takšne naročilnice
ali sklepnice kakorkoli pred oblastvo, je
pobratil po členu 51. zakona o taksah poleg
doplačila redne takse kazensko takso v
znesku trikratne neplačane, nezadostno ali
nepredpisno položene takse in tudi takse
po tar. post. 229. zakona o taksah, ki znaša
najmanj 30 dinarjev za vsako obsojeno
osebo.

Doplačilo redne in kazenske takse plača
lastnik listine.

Če se ugotovi nemožnost plačila po last-
niku, se obsodi izdatelj na plačilo prednje
takse.

Za izvršitev sodbe so pristojna vsa ob-
lastva, pred katera taka listina pride.

10. Naroča se finančnim direkcijam, naj
priobčijo to pojasnilo vsem podrejenim
davčnim upravam, kakor tudi glavnim od-
delkom finančne kontrole v znanje in rav-
nanje s tem, da je uvesti kazensko postop-
panje (točka 9. tega pojasnila) samo za
tiste primere, ko je nastala pravica države
do predmetne takse (točka 6. tega pojas-
nila) šele izza dne razglasitve tega pojas-
nila v »Službenih novinah«, a ni bilo
taksni dolžnosti predpisno zadoščeno.

Po predmetih pa, po katerih je nastopila
takšna dolžnost v času od dne 26. decem-
bra 1932. do dne razglasitve tega pojasnila
v »Službenih novinah«, naj skrbje finančne
direkcije za to, da se v redu pobere samo
redna taksa.

V Beogradu, dne 26. januarja 1933.; štev.
4085/33.

Pomočnik ministra za finance
Ing. St. Nedeljkičević s. r.

LIPSKI POMLADANSKI VELESEJEM 1933

Začetek dne 5. marca
Vse informacije daje

LIPSKI SEJMSKI URAD

ali

častni zastopnik

ING. G. TÖNNIES, Ljubljana, Dvořakova ul. 3/II

Telefon 2762

Ljubljanski mesarji za skupne zbornice

Ljubljanska zadruga mesarjev in preka-
jevalcev je imela v nedeljo svoj občni
zbor. Poročilo o uspešnem delu zadruga
v preteklem letu je podal predsednik za-
druge Lojze Brecečnik. V imenu Zbornice
je pozdravil občni zbor zbornični svetnik g.
Milko Krapež, ki je v lepem govoru pov-
daril potrebo solidarnosti gospodarskih
stanov in potrebo skupnega boja proti šuš-
marstvu. V istem smislu je pozdravil ob-
čni zbor tudi načelnik okrožnega odbora
Filip Pristov.

V tajniškem poročilu se je obširneje
poročalo o delu zadruga proti šušmarstvu;
žal so imele o šušmarstvu ovadbe le de-
len uspeh. Mnogo je zadruga intervenirala
tudi v davčnih zadevah. Po blagajniškem
poročilu je bila odboru izrečena razrešni-
ca, nakar je bila izvoljena nova uprava za-
druge.

Na predlog g. Žana je bilo soglasno
sklenjeno, da se ustanovi poseben fond za
socijalno zavarovanje članov in da zadruga
pristopi k Zvezi mesarjev. S splošnim odo-
bravanjem je bil nato sprejet predlog Mi-
roslava Urbasa, da se pošlje trgovinskemu
ministru brzojavna izjava za skupne zbor-
nice. Sklenjeno je bilo nadalje, da se ne-
deljski počitek podaljša do konca aprila.
Končno so bile še sprejete resolucije, da
se odpravi skupni davek na klavno živino
in mesto njega pobira obči davek na po-
sllovni promet, da se za davčne zaostanke
dovolijo v utemeljenih in upravičenih pri-
merih posebne olajšave in da se opusti
maksimiranje cen ter pusti prosti konku-
renci, da izravna cene.

Zunanja trgovina

Trgovinska pogodba med Avstrijo in
Dansko je bila podpisana. Novi pogodbi
je bil dodan tudi kompenzacijski spora-
zum med obema državama.

Poljski premog na francoskem trgu. Po
uradni statistiki je uvozila Francija v letu
1932 17,8 milijonov ton premoga proti 23
milijonov ton v l. 1931. Uvoz premoga v
Francijo je torej nazadoval za 22 %. — Še
znatneje pa je v tem času padel uvoz
poljskega premoga v Francijo. Dočim je
znašal l. 1931 še 1,180.000 ton, je padel v
l. 1932 na 620.000 ali za 47 %.

Trgovinska pogajanja med Poljsko in
Čehoslovako so se pričela v svrhu skle-
nitve sporazuma o medsebojnem plačil-
nem prometu in o kontingentiranju blaga.

Madjarska vsled slabe žetve ne more iz-
koristiti od Francije dovoljenega ji uvoz-
nega kontinenta pšenice. Madjarska se je
zato pogajala s Francijo, da bi smela me-
sto pšenice uvesti koruzo. Francija ji je v
tem pogledu ustregla, vendar pa ji obenem
zmanjšala kontingent. Tudi naša vlada se
je pričela pogajati s Francijo, da bi mogla
mesto pšenice uvoziti koruzo.

Grška je še v letu 1932 izvozila blaga za
2.727,8 (l. 1931. za 4.203,9) milijonov dra-
hem, uvozila pa za 5.083,5 (leta 1931 za
8.763,3) milijonov drahem.

Poljska je izvozila v letu 1932 10.081.140
ton premoga, dočim ga je v l. 1931 izvozila
13.818.375 ton.

Obiščite avtomatični bufet
DAJ-DAM

Vpisala se je nastopna firma:

Sedež: Celje.
Besedilo: Kopušar Martin.
Obratni predmet: trgovina z mešanim blagom in vsakovrstnim drugim blagom, zlasti tudi deželnimi pridelki na drobno.
Imetnik: Kopušar Martin, trgovec v Celju, Kralja Petra c. 22.

Okrožno kot trgovinsko sodišče v Celju, odd. I., dne 21. februarja 1933.
Firm. 60/33 — Rg A III 164/2.

Vpisala se je izpremba in do datek pri nastopni firmi:

Sedež: Celje.
Besedilo: Anton Kolenc nasl.
Obratni predmet: trgovina z mešanim blagom in vsakovrstnim drugim blagom, zlasti tudi deželnimi pridelki na drobno. Tvrdiske izvršuje tudi izdelovanje alkoholnih pijač mrzlim potem.
Izbrisi se javni družabnik Martin Kopušar, trgovec v Celju.

Edini lastnik firme je odslej: Franc Kopušar, trgovec v Celju, Kralja Petra cesta 22.

Okrožno kot trgovinsko sodišče v Celju, odd. I., dne 21. februarja 1933.
Firm. 59/33 — Rg A II 109/9.

Stanje v naši kovinski industriji

V nedeljo se je vršil v Beogradu občni zbor Zveze kovinskih industrij. Na obnem zboru se je zlasti povdarjalo, da trpi naša domača kovinska industrija zelo vsled nezaujanja, ki obstoji proti domači industriji. Zelo pogosto se daje pri nabavah tujim podjetjem prednost pred domačim. Zelo trpi kovinska industrija tudi vsled visokih cen za železo. Proizvajalci so kartelirani s srednjeevropsko industrijo železa, vsled česar morajo predelovalci železa plačati vsako ceno. V zadnjem času tudi beton in les uspešno konkurirata pri gradnji mostov železu. Vse to je vzrok, da je zaposlenost zelo padla. Dočim so kovinski delavci l. 1930. zaslužili še 62 milijonov Din na mesec, so zaslužili l. 1932. le še 38 milijonov Din.

Blago uničujejo

Gojitelji ovc v San Julianu v Argentini so poklali in potem zažgali 60.000 ovc, ki jih niso mogli prodati.

9.300.000 vreč kave so uničili lani v Braziliji.

Na Danskem bodo zaklali 25.000 krav in njih meso uničili, ker je vsled zelo zmanjšane izvoza padla cena živini. Danska vlada pa je posegla vmes in bo nakupila za 2 milijona kron mesa teh zaklanih krav in ga razdelila med brezposelne.

Na Holandskem so hoteli zaklati zaradi slabe cene 100.000 svinj in njih meso uničiti. V zadnjem hipu pa je zmaga pamet in bo meso prodano za eno petino cene med brezposelne.

PRED SKLICANJEM AGRARNE KONFERENCE VZHODNIH DRŽAV

V Bukarešti se vrše priprave za sklicanje nove konference agrarnih držav vzhodne Evrope. Konferenca bi se udeležile te države: Rumunija, Poljska, Češko-slovaška, Jugoslavija, Madjarska, Bolgarska, Letonska in Estonija. Konferenca bi se vršila v letošnjem poletju v Bukarešti. Njen namen bi bil, pripraviti vse potrebno za skupen nastop vseh teh držav na svetovni gospodarski konferenci, da bi si vse te države zagotovile izvoz svojega žita v evropske industrijske države ter da bi dosegle razne olajšave pri plačevanju dolgov in dosegle tudi finančno pomoč.

ZDRAVILIŠČI ZA BOLNE NA PLJUČIH BRESTOVAC IN KLENOVNİK

Zdravilišči SUZOR-a Brestovac pri Zagrebu in Klenovnik pri Ivancu spadata med najboljše urejena zdravilišča za bolne na pljučih. Obe zdravilišči sta bolj urejeni ko mnogo sanatorijev v tujini. Na Klenovniku velja celodnevna oskrba samo 120 Din, na Brestovcu pa 135 Din. Za zdravljenje, zdravlila, kopeli, za pneumothorax in za potrebne operative ukrepe se ne plača posebej. Sanatorija se nahajata v divni naravi. Imata popolno in moderno opremo za zdravljenje tuberkuloze na pljučih ter izvrstne zdravnike specialiste. Rezultati so odlični.

Informacije daje Središnji urad za osiguranje radnika, Zagreb, Mihanovičeva ul. 3, kancelarija Brestovac-Klenovnik.

VELETRGOVINA
kolonijalne in
špecerijske
robe

Jvan Jelačin

Ljubljana

Zaloga sveže prazene kave, mletih dišav in rudninske vode.

Točna in solidna postrežba!
Zahtevajte cenik!

>TRGOVSKI TOVARIŠ<

Izšla je druga številka letošnjega letnika naše odlične gospodarske revije. Kakor vedno, tako je tudi sedaj vsebina številke zanimiva in aktualna. Vsebinska 2. številka je:

Ivo Lah: Ali je res konec gospodarske krize?; Oeconomius: Gospodarstvo in svetovna politika; V. Šarabon: Petrolejski spor v Perziji; —or: Kako imam urejen svoj dnevnik. To in ono: Stečaj in prisilne poravnave v mesecu januarju 1933; Naša zunanja trgovina v letu 1932; Sedmi kongres mednarodne trgovske zbornice; Telefon in radio; Iz zgodovine pošte; Svetovno gospodarstvo na potu do ozdravljenja. Društvene vesti: Drugi predavateljski večer Slovenskega trgovskega društva v Mariboru; III. redna odborova seja Trgovskega društva »Merkur« za Slovenijo v Ljubljani.

Priporočamo toplo vsem gospodarskim krogom »Trgovskega tovariša«, ki se naroča pri društvu »Merkur« in ki velja za vse leto le 36.— Din.

SLUŽBENI LIST

kr. banske uprave Dravske banovine z dne 25. 2. objavlja med drugim: Splošna navodila za izdelavo uredbe o izvajanju regulacijskega načrta in gradbenega pravilnika. — Izpremembe in dopolnitve v navodilih za izvedbo organizacije finančne kontrole. — Pravilnik o bolničnih pristojbinah za zdravljenje v državnih in banovinskih bolnišnicah in bolničnih ambulancah. — Razne konvencije in ratifikacije mednarodnih pogodb, objave banske uprave o pobiranju občinskih trošarin, razne druge objave, razglase sodišč in uradov ter razne druge objave.

TRGOVCI! Širite »Trgovski list«.

Ponudbe.povpraševanja

G. Egić, Sušak, pošt. pretinac 49, želi stopiti v stik s tukajšnjimi izvozniki jabolk, hrušk, krompirja, graha itd.

Obupno stanje ameriških farmerjev

»Daily Telegraph« poroča iz Washingtona, da prejemajo člani kongresa vsak dan alarmantne vesti odgovornih uradnikov, da je stanje farmerjev v zapadnih in srednjih državah naravnost obupno. Če se hitro nekaj ne ukrene, more priti tudi do revolucije farmerjev, ki so bili nekdanj najbolj miren in zanesljiv element državljankega miru. Vedno bolj se množe grožnje farmerjev, da si bodo z nasiljem poiskali pravico in že se tudi nasilja dogajajo. Farmerji zahtevajo z vsoto odločnostjo, da se izda zakon, po katerem bo prepovedana vsaka prodaja posestva za dolgove. Posebno pa tudi zahtevajo, da se zmanjša zlata vrednost denarja. Če se farmerjem ne bi ustreglo, potem so farmerji pripravljeni na vse in tudi na spremembo obstoječega reda. Farmerji govorijo, da sploh ne more biti noben režim težji od sedanjega, ko ljudje umirajo vsled pomanjkanja, ki pa je nastalo, ker imajo preveč blaga. Ni pa pričakovati, da bi mogel kongres kljub Zunanja trgovina.

Dobava-prodaja

Gradbeni oddelek Direkcije državnih železnic v Ljubljani sprejema do 7. marca t. l. ponudbe glede dobave 15.000 komadov tračnikov. (Pogoji so na vpogled pri istem oddelku.)

Direkcija državnega rudnika Zenica sprejema do 16. marca t. l. ponudbe glede dobave krogličnih ležajev.

Direkcija državnega rudnika Kreka sprejema do 16. marca t. l. ponudbe glede dobave orodja za sedlarje.

Komanda pomorskega arzenala Tivat sprejema do 10. marca t. l. ponudbe glede dobave 600 kg usnja za podplate; do 12. marca t. l. pa glede dobave železne žice, elektrod itd.

(Predmetni oglasi z natančnejšimi podatki so v pisarni Zbornice TOI v Ljubljani interesentom na vpogled.)

Dne 18. marca t. l. se bo vršila pri Komandi granične trupe v Skoplju licitacija glede dobave 1200 m³ drv. (Oglas in pogoji so na vpogled v pisarni Zbornice TOI v Ljubljani.)

Prodaja lesa. Direkcija šum v Ljubljani sprejema do 8. marca t. l. ponudbe glede prodaje lesa. (Oglas in pogoji so na vpogled v pisarni Zbornice TOI v Ljubljani.)

Oddaja del pri popravilu pekarnice v Vraždinu se bo vršila potom ofertne licitacije dne 9. marca t. l. pri inženjerskem oddelku Savske divizijske oblasti v Zagrebu. (Oglas je na vpogled v pisarni Zbornice TOI v Ljubljani, pogoji pa pri istem oddelku.)

Direkcija državnega rudnika Zenica sprejema do 16. marca t. l. ponudbe glede dobave rumene kovine.

Dne 17. marca t. l. se bo vršila pri Direkciji državnih železnic v Zagrebu ofertna licitacija glede dobave verig in žice.

Oddaja zakupa zemljišča za zgradbo buffeta na postaji Mesiči Rogatica se bo vršila potom ofertne licitacije dne 20. marca t. l. pri Direkciji državnih železnic v Sarajevu. (Oglas in pogoji so na vpogled v pisarni Zbornice TOI v Ljubljani.)

Direkcija državnih železnic v Subotici sprejema do 14. marca t. l. ponudbe glede dobave 1 ognjega aparata.

Dražba nepremičnin in premičnin Dubrovačke električne železnice se bo vr-

šila dne 15. in 22. marca t. l. pri Kotarskem sodišču v Dubrovniku. (Oglas je na vpogled v pisarni Zbornice TOI v Ljubljani.)

(Predmetni oglasi z natančnejšimi podatki so v pisarni Zbornice TOI v Ljubljani interesentom na vpogled.)

Jugoslovanska časnikarska agencija v Ameriki

»Ypai« jugoslovanski informačni in tiskovni zavod, NEW York, 150 Nassau Street, U. S. A. sporoča naslednje:

»Vljudo naznanjamo ustanovitev »Yugoslav Press Advertising and Information« (Jugoslovanske časnikarske in informacijske službe) na 150 Nassau Street, New York.

Namen prve jugoslovanske agencije v U. S. A. je, zalagati izseljeniško in ameriško časopisje z vestmi o splošnih gospodarskih, političnih, kulturnih in socialnih prilikah kraljevine Jugoslavije, ter v istem svojstvu služiti starokrajškemu tisku z oskrbo časnikarskih poročil o razvoju v U. S. A.

Vzpostavljena kablografska in radio zveza »Ypai« služi v svrhu najhitrejših informacij obojestranskega tiska, medtem ko serviramo redne tedenske buletine.

Oglasno službo vrši »Ypai« z zalaganjem oglasov ameriških mednarodnih tvrdk, bančnih zavodov in gospodarskih institucij. Istotako nameravamo pred pričetkom tujkoprometne sezone oglašati jugoslovanski turizem, letovišča in hotelsko industrijo v izseljeniških novinah ter v ameriških (angleških) družabnih in gospodarskih revijah.)

Informacijski oddelek »Ypai« služi izseljeništvu kakor podanikom kraljevine Jugoslavije v pravnih, kulturnih in gospodarskih zadevah.

»Ypai« prevzema zastopstvo izseljeniških in starokrajških listov za dvig naročnikov in oglasov.

Irzna poročila

LJUBLJANSKI TRG

Trg zadnje sredo je bil slabo obiskan in tudi kupčija je bila slaba. Na zelenjadnem trgu so ostale cene v glavnem neizpremenjene; motovilec je po 150 Din merica, enako tudi radič, ki ga prodajajo tudi ceneje. Špinača je po 2 Din merica. Jabolk je še vedno dosti. Najboljše vrste so po 5 Din, lepi moškanki po 450, slabše vrste primerno ceneje.

Na perutninskem trgu še ni oživela kupčija. Sveža jajca se prodajajo tudi že po 75 par.

Dobro je bil založen ribji trg. Cene pa se v glavnem niso spremenile. Morske ribe (orade in brancini) so bile po 44 do 48 Din, bradec po 44, tun in palamide po 40 do 36, sipe po 24, sardine in givice po 16, sardelice po 12 Din kg. Žive ščuke so bile po 30, klini po 18, pečenke pa po 12 do 14 Din.

Narodno gledališče v Ljubljani

DRAMA

Začetek ob 20.

Petek, dne 3. marca: Zaprti.
Sobota, dne 4. marca: Celjski grofje. Zadržani v sezoni. Znatno znižane cene. Izven.

OPERA

Začetek ob 20. uri.

Petek, dne 3. marca: Mala Floramye. Gostuje g. Dubajič.
Sobota, dne 4. marca: Rusalka. Slavnostna predstava v proslavo rojstnega dne predsednika dr. T. G. Masaryka. Red D.

Brzjavi: Krispercoloniale Ljubljana — Telefon št. 2263

Ant. Krisper Coloniale
Lastnik: Josip Verlič

Veletrgovina kolonijalne robe.
Veleprazarna kave.
Mlini za dišave.
Točna postrežba.

Ljubljana

Dunajska cesta 33

Ustanovljeno leta 1840

Zaloga špirta, raznega žganja in konjaka.
Mineralne vode.
Ceniki na razpolago.

Trgovci in industriji!

Trgovski list

se priporoča za inseriranje!

Higienske instalacije

kleparstvo, krovstvo, strelovodi

Jakob Fligl dediči

Ljubljana

Telefon 33.53

Rimska cesta 2

Gregorčičeva ulica 5